

ВЕРХОВНИЙ СУД УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

12 листопада 2014 року

м. Київ

Колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України у складі:

головуючого Кривенка В.В.,
суддів: Гриціва М.І., Гусака М.Б., Коротких О.А., Кривенди О.В.,
Маринченка В.Л., Панталієнка П.В., Прокопенка О.Б.,
Самсіна І.Л., Терлецького О.О., –

розглянувши в порядку письмового провадження справу за позовом товариства з обмеженою відповідальністю «Голден Фрутс» (далі – ТОВ) до Чопської митниці Державної митної служби України (правонаступником якої є Чопська митниця Міністерства доходів і зборів України; далі – Митниця), третя особа: Головне управління Державного казначейства України в Закарпатській області (на сьогодні – Головне управління Державної казначейської служби України в Закарпатській області), про визнання протиправними та скасування податкового рішення та картки відмови, стягнення надмірно сплачених податкових платежів,

в с т а н о в и л а:

У квітні 2012 року ТОВ звернулося до суду з позовом, у якому просило: визнати протиправними та скасувати рішення Митниці про визначення митної вартості товарів від 8 березня 2012 року № 305000003/2012/100095/2 (далі – рішення) та картку відмови в прийнятті митної декларації, митному оформленні чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення від 8 березня 2012 року № 305090000/2/00038 (далі – картка відмови); стягнути з Державного бюджету України надмірно сплачену суму податку на додану вартість (далі – ПДВ) – 34 760 грн 20 коп.

На обґрунтування позовних вимог ТОВ послалося на те, що на підтвердження заявленої ним митної вартості товару та згідно з умовами контракту надало всі

необхідні документи відповідно до пунктів 7, 11 Порядку декларування митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України, та подання відомостей для її підтвердження, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2006 року № 1766 (чинного на час виникнення спірних відносин), чим документально підтвердило заявлену ним вартість товару по вантажній митній декларації (далі – ВМД) за ціною договору. Проте, Митниця необґрунтовано застосувала шостий (резервний) метод визначення митної вартості.

Суди встановили, що 8 березня 2012 року позивач за ВМД № 305090000/2012/002631 до митного оформлення заявив придбаний за контрактом від 16 січня 2012 року № 20 товар – «Продукти рослинного походження: мандарини, врожаю 2012 року, столові, для споживання людиною». У ВМД позивач заявив митну вартість товару за ціною договору.

Митний орган за зазначеною ВМД відмовив у митному оформленні товару, оскільки заявлена митна вартість, на думку митного органу, суттєво відрізнялась від наявної у нього інформації щодо митної вартості товарів такого самого виду, в тому числі й тієї, яка заявлялась до митного оформлення позивачем за раніше поданими ВМД. При цьому декларанту було запропоновано надати додаткові документи для підтвердження заявленої митної вартості. Позивач вказані митним органом документи не надав.

8 березня 2012 року Митниця ухвалила спірні рішення та картку відмови.

Закарпатський окружний адміністративний суд постановою від 7 червня 2012 року у задоволенні позову відмовив.

Львівський апеляційний адміністративний суд постановою від 4 грудня 2012 року, яку залишено без змін ухвалою Вищого адміністративного суду України від 4 липня 2013 року, постанову суду першої інстанції скасував та позов задовольнив: визнав протиправними та скасував спірні рішення та картку відмови; постановив стягнути з Державного бюджету України на користь ТОВ надмірно сплачений ПДВ в сумі 34 760 грн 20 коп.

У заяві про перегляд судових рішень Верховним Судом України з підстави, передбаченої пунктом 1 частини першої статті 237 Кодексу адміністративного судочинства України, Митниця зазначає, що в доданій до заяви постанові Вищого адміністративного суду України від 17 квітня 2014 року (справа № К/800/6072/14) по-іншому, ніж в оскаржуваній ухвалі, застосовано положення статті 264 Митного кодексу України 2002 року (далі – МК), Порядку повернення платниками податків коштів, що обліковуються на відповідних рахунках митного органу як передоплата, і митних та інших платежів, помилково та/або надмірно сплачених до бюджету, контроль за справлянням яких здійснюється митними органами, затвердженого наказом Державної митної служби України від 20 липня 2007 року № 618 (зареєстровано в Міністерстві юстиції України 25 вересня 2007 року за № 1097/14364; далі – Порядок повернення), Порядку взаємодії митних органів з органами Державного казначейства України в процесі повернення з Державного бюджету України помилково та/або надмірно зарахованих до бюджету митних та інших платежів, контроль за справлянням яких покладається на митні органи, затвердженого наказом Державної митної служби України, Державного казначейства України від 20 липня 2007 року № 611/147 (зареєстровано в Міністерстві юстиції України 25 вересня 2007 року за № 1095/14362; чинного на час виникнення спірних відносин; далі – Порядок взаємодії). Просить скасувати ухвалу

суду касаційної інстанції та направити справу на новий розгляд до зазначеного суду.

Заява про перегляд оскаржуваного рішення суду касаційної інстанції підлягає задоволенню з таких підстав.

Вищий адміністративний суд України, допускаючи справу до провадження Верховного Суду України, виходив із того, що в доданій до заяви постанові суду касаційної інстанції по-іншому, ніж у справі, що розглядається, застосовано положення статті 264 МК, Порядку повернення та Порядку взаємодії.

Так, у справі, копію рішення суду касаційної інстанції в якій додано до заяви, цей суд дійшов висновку, що нормативними актами (Порядком повернення та Порядком взаємодії) встановлений порядок повернення надмірно сплачених митних платежів, який позивач не дотримав. Позовні вимоги в цій частині заявлені передчасно.

Натомість у справі, що розглядається, касаційний суд залишив без зміни рішення суду апеляційної інстанції в частині стягнення з Державного бюджету України на користь ТОВ надмірно сплаченого ПДВ, хоча і виходив із того, що відповідно до частини шостої статті 264 МК у разі якщо після сплати декларантом податків і зборів (обов'язкових платежів) згідно з митною вартістю товарів, визначеною митним органом, буде прийнято рішення про застосування митної вартості, заявленої декларантом, сума надміру сплачених податків і зборів (обов'язкових платежів) повертається декларанту у місячний термін з дня прийняття рішення, у порядку, передбаченому законодавством.

Колегія суддів вважає, що аналіз судового рішення у справі, що розглядається, та наданого для порівняння судового рішення суду касаційної інстанції дає підстави вважати, що цей суд неоднаково застосував норми матеріального права.

Вирішуючи питання про усунення розбіжностей у застосуванні судом касаційної інстанції одних і тих самих норм матеріального права у подібних правовідносинах, колегія суддів виходить із такого.

Відповідно до частини шостої статті 264 МК у разі якщо після сплати декларантом податків і зборів (обов'язкових платежів) згідно з митною вартістю товарів, визначеною митним органом, буде прийнято рішення про застосування митної вартості, заявленої декларантом, сума надміру сплачених податків і зборів (обов'язкових платежів) повертається декларанту у місячний термін з дня прийняття рішення, у порядку, передбаченому законодавством.

Так, саме Порядок повернення визначає процедуру повернення платникам податків коштів, що обліковуються на відповідних рахунках митного органу як передоплата, і митних та інших платежів, помилково та/або надмірно сплачених до бюджету, контроль за справлянням яких здійснюється митними органами, у тому числі у випадках, зазначених у статті 264 МК.

Відповідно до абзаців першого, другого пункту 1, пунктів 2, 3, 4 розділу III Порядку повернення для повернення з Державного бюджету України митних та інших платежів, помилково та/або надмірно сплачених до бюджету, контроль за справлянням яких здійснюється митними органами, платником податків до загального відділу митного органу, яким здійснювалось оформлення митної декларації, подається заява довільної форми, яка підписується керівником і головним бухгалтером суб'єкта господарської діяльності або фізичною особою.

Заява може бути подана не пізніше 1095-го дня, наступного за днем зарахування коштів до Державного бюджету України.

Заява, зареєстрована в загальному відділі, після розгляду керівником (заступником керівника) митного органу разом з пакетом документів передається до відділу митних платежів митного органу (далі – Відділ) для перевірки обґрунтованості повернення заявлених сум.

Відділ перевіряє факт перерахування митних та інших платежів з відповідного рахунку до Державного бюджету України та наявність переплати.

Для підготовки висновку про повернення з Державного бюджету України помилково та/або надмірно зарахованих до бюджету митних та інших платежів, контроль за справлянням яких покладається на митні органи (далі – Висновок про повернення), форма якого наведена в додатку 1 до Порядку взаємодії, керівництвом Відділу за потреби ініціюється проведення перевірки в митному органі щодо правильності митного оформлення із залученням відповідних підрозділів митного органу. Порядок і форма складання документа, у якому відобразатимуться результати перевірки, визначаються наказом Державної митної служби України.

Разом з тим взаємовідносини митних органів та органів Державного казначейства України в процесі повернення помилкових та/або надмірно зарахованих до бюджету митних та інших платежів, контроль за справлянням яких покладається на митні органи, регламентувалися Порядком взаємодії.

Відповідно до пункту 2 вказаного Порядку повернення помилково та/або надмірно зарахованих до бюджету митних та інших платежів здійснюється на підставі висновку митного органу, що здійснював оформлення митної декларації. Зазначений висновок оформляється відповідно до заяви платника, яка подається до митного органу, що здійснював оформлення митної декларації.

Згідно з пунктом 7 Порядку взаємодії на підставі отриманого Висновку про повернення відповідний орган Державного казначейства України готує платіжні документи на перерахування коштів з рахунку з обліку доходів державного бюджету на рахунок, зазначений у Висновку про повернення, та протягом п'яти робочих днів від дати отримання Висновку про повернення здійснює повернення коштів з бюджету.

З урахуванням зазначеного колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України вважає, що законодавством відповідно до частини шостої статті 264 МК визначено механізм повернення платникам податків коштів, що обліковуються на відповідних рахунках митного органу чи помилково та/або надмірно сплачених до бюджету, а тому на підставі аналізу наведених вище норм права дійшла такого правового висновку.

У разі якщо після сплати декларантом податків і зборів (обов'язкових платежів) згідно з митною вартістю товарів, визначеною митним органом, буде прийнято рішення про застосування митної вартості, заявленої декларантом, сума надміру сплачених податків і зборів (обов'язкових платежів) повертається декларанту у порядку, передбаченому Порядком повернення та Порядком взаємодії, на підставі його заяви та у місячний термін з дня прийняття висновку митного органу, що здійснював оформлення митної декларації, про повернення з Державного бюджету України помилково та/або надмірно зарахованих до бюджету митних та інших платежів, контроль за справлянням яких покладається на митні органи.

Аналогічна правова позиція щодо застосування зазначених норм матеріального права була висловлена колегією суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України у постанові від 15 квітня

2014 року (справа № 21-29а14).

За наведених обставин ухвала Вищого адміністративного суду України від 4 липня 2013 року не узгоджується з вимогами чинного законодавства та підлягає скасуванню з направленням справи на новий розгляд до суду касаційної інстанції.

Керуючись статтями 241–243 Кодексу адміністративного судочинства України, колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України

п о с т а н о в и л а :

Заяву Чопської митниці Міністерства доходів і зборів України задовольнити.

Ухвалу Вищого адміністративного суду України від 4 липня 2013 року скасувати, справу направити на новий касаційний розгляд.

Постанова є остаточною і не може бути оскаржена, крім випадку, встановленого пунктом 2 частини першої статті 237 Кодексу адміністративного судочинства України.